

B Ö L Ü M :
TARIM MESELESİ

TÜSTA
Arşivi
Nebil Varuy
Koleksiyonu

- I. Tarımın Önemi.
- II. Toprak ve Tarım Reformundan Ne Anlıyoruz.
- III. Toprak Reformu Nasıl Uygulanacak.
- IV. Tarımsal Üretim Düzeni.
 - A. Özel Mülk ve İşletmeler.
 - a. Dağıtma sınırı altında kalan mülk ve işletmeler.
 - b. Küçük mülk ve işletmeler.
 - B. Tarım kooperatifleri.
 - C. Devlet Üretim Çiftlikleri.
 - D. Devlet Bölge Tarım İstasyonları.
- V. Tarım Reformu ile İlgili Alınacak Tedbirler.
 - A. Devlet Satın Alma Müesseseleri.
 - B. Kredi Müesseseleri.
 - C. Teknik Tedbirler.
 - D. Kiracılık ve Ortakçılık.
- VI. Ormancılık.
- VII. Hayvancılık.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

C- Memleketimizin bugünkü durumunda, özellikle sanayileşme programının gerçekleşmesi için gerekli olan yatırımların önemli kısmı tarımdan sağlanacaktır.

D- Memleketin genel kalkınması için temel faktör olan sanayileşme de, ancak iç pazarın genişlemesile mümkün olabileceğinden, nüfusumuzun çoğunluğunu teşkil eden köylü kitlelerinin satın alma güçlerinin artması şarttır.

E- Bugün memleketimizde çok yaygın olan açık ve gizli işsizliğin giderilmesi bir taraftan sanayileşmeye, diğer taraftan da köklü toprak ve tarım reformlarıyla tarımın kalkınmasına bağlıdır.

Büyük toprak sahiplerinin demokratik rejimi aksatan, sosyal ve kültürel gelişmeyi frenleyen, sosyal adalet ve güvenliğe karşı zararlı nüfuz ve hakimiyetlerini önlemek için bugünkü geri tarım işletmeciliğinin sosyal-ekonomik bir sistem olarak aşılması mutlaka gerekmektedir.

II- Toprak ve Tarım Reformundan Ne Anlıyoruz

Genellikle tüm kalkınma bakımından ve özellikle tarımın kalkınması bakımından, hem toprak reformu, hem de tarım reformu aynı derecede önemlidir. Tarımsal kalkınma, dolayısıyla de memleketin tüm kalkınması, her iki reform bir arada ve birbirine bağlı olarak ele alınıp çözümlerse ancak gerçekleşebilir. Yalnız şurası muhakkak ki, köklü bir toprak reformu yapılmadan halkın yararına tarım reformu gerçekleştirilemez. Yani tarımsal üretim ve gelir gerektiği derecede ve şekilde arttırılamaz. Dava, tarımın şimdiki seviyesinden her hangi bir derecede kalkınması, tüm tarımsal gelirin her hangi bir derecede artması değildir. Dava, kalkınmanın bütünlüğü daima göz önünde bulundurulurken, tarımın azamî hızda gelişmesidir. İkinci şart, bu tarımsal kalkınmanın büyük yoksul köylü yararına gerçekleşmesidir. Derebeylik düzeni arttığı toprak ağalarının büyük kapitalist işletmeciler haline gelmesi tüm tarımsal gelirden belirli bir artışa sebep olabilir. Ama bu, tarımda zenginle fakir arasındaki kutuplaşmayı, uçurumu daha da derinleştirir, vahim iktisadi-sosyal meseleler yaratır ve uyumlu bir kalkınma, sağlam bir ekonomi düzeni sağlamaz. Memleketi mümkün olan azamî hızla, sosyal adalet içinde, sağlam, uyumlu bir ekonomi ile tam bağımsızlığı sağlayacak şekilde kalkındırmayı hedef bilen ve bu kalkınma yolunun kapitalist bir yol olmadığına inanan T.İ.P.si, bu çeşit bir tarımsal gelişmeyi gerçek bir kalkınma olarak kabul etmez. Ancak köklü bir toprak reformuna bağlı tarım reformunun gerekli nitelikte bir kalkınma sağlayacağına inanır.

Toprak reformunu topraksız, ya da yeteri kadar toprağı olmayan köylüyü toprak sahibi etmek ve sömürücü toprak mülkiyetini sınırlamak anlamına kullanıyoruz. Nitekim Anayasamızın 37 nci maddesine göre "Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amaçlarıyla gereken tedbirleri alır. Kanun, bu amaçlarla değişik tarım bölgelerine ve çeşitlerine göre

toprağın genişliğini gösterebilir. Devlet, çiftçinin işletme araçlarına sahip olmasını kolaylaştırır". Kamulaştırılan topraklar, öncelikle üzerinde çalışan topraksız veya yeteri toprağı olmayan köylüye dağıtılacaktır. Dağıtılacak toprakların, toprak bölgelerine göre bir ailenin geçimini sağlaması, Köy Kurullarınca gözetilecektir. Topraklar köylüye parasız olarak dağıtılacaktır. Dağıtılan topraklara mülkiyet ve miras hakları tanınacaktır. Ancak bu topraklar, dağıtımdan faydalanan köylünün ölümüne kadar satılamayacak, borcu için haciz edilemeyecek ve ipotek gösterilemeyecektir. İrtifak ve intifa hakkı ve gayrimenkul mükellefiyeti de yükletilemeyecektir. Toprak sahibi bu toprakları bizzat işlemek zorunda olup kiraya veya ortakçıya veremeyecektir.

III- Toprak Reformu Nasıl Uygulanacak.

Toprak reformu demokratik yoldan gerçekleştirilecektir. Şöyle ki: Toprak reformu merkezî idarî ve teknik bir teşkilâtın plânlaması ve öncülüğü altında ilgili köylü kütlelerinin aktif iştirakiyle demokratik bir şekilde gerçekleştirilecektir. Toprak reformunun bilgi ve ihtisasa dayanan bir teknik tarafı ve bütün memlekete şamil genel bir cephesi vardır ki, bunu ancak böyle bir merkezî teşkilât başarabilir. Diğer taraftan işin bir sosyal-politik tarafı da vardır: Şimdiye kadar yapılan toprak dağıtımlarında olduğu gibi, toprak reformunun yüzeyde ve biçimde kalmaması için, bu reformun mutlaka topraksız veya yeteri kadar toprağı olmayan köylünün toprak ihtiyacını kesinlikle karşılayacak nicelik ve nitelikte olması şarttır. Yukarıdan aşağı bürokratik mekanizma ile girişilen toprak dağıtımında merkezî idareyi temsil edenlerin mahallî nüfuzlularla birleşerek fakir köylüyü mağdur etmeleri, reformu temel amacından saptırmaları tehlikesi vardır. Bunu önlemek ve toprak reformunu gerçekten demokratik bir usulle gerçekleştirmek amacıyla köylüler toprak reformunun uygulanmasına iştirak ettirileceklerdir. Bu maksatla Köy Kurulları kurulacaktır. Köy Kurullarını topraksız, küçük ve orta toprak sahibi köylüler kendi aralarından serbest seçimle seçeceklerdir.

Merkezdeki uzmanlardan kurulu teşkilât ile Köy Kurulları, çeşitli bölgelerde, toprağın niteliğine ve yapılmakta olan veya yapılması mümkün tarım şekline göre kamulaştırılacak büyük mülkleri, bu mülklerden her birinde azamî ne kadar toprağın mülk sahibine bırakılacağını ve bir aileyi geçindirmeye yetecek toprak yüzölçümünün ne olacağını tesbit edeceklerdir. Ancak toprağı kamulaştırılan toprak sahibine bırakılacak azamî miktar 500 dönümden yukarı olamaz.

Dağıtılacak topraklar başlıca şu kaynaklardan elde edilecektir: Tavan sınırı aşan büyük özel mülk topraklar, devletin hüküm ve tasarrufu altında olup ta işlenmeyen veya büyük mülk sahipleri tarafından işlenmekte olan topraklar, kamu tüzel kişilerinin özel mülkiyetinde olup, özel kişilere kiralandığı topraklar. Devlet üretim çiftlikleri dağıtılmayacak, örnek işletmeler haline getirilerek geliştirilecektir. Ancak Devlet üretim çiftliklerinin

rasyonel işletme bakımından fazla olan toprakları da topraksız veya yeteri kadar toprağı olmayan köylünün ihtiyacını karşılamak üzere dağıtılacaktır.

Toprak reformunun sürüncemede kalmaması, bir an önce gerçekleşmesi için aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

1. Reforma bölge bölge değil, memleket genişliğinde aynı zamanda girişilecek ve reformun tamamlanması için azamî müddet kanunla tesbit edilecektir.

2. Kadastro işlerinin biran önce tamamlanması için en modern ve süratli sonuç veren usul ve araçlardan ve ilgili bölgenin Köy Kurullarından yararlanılacaktır.

3. Reformun uygulanmasına geçilinceye kadar büyük toprak sahiplerinin hileli ve danişıklı yollara başvurmalarını önlemek üzere gerekli bütün tedbirler alınacaktır.

IV. Tarımsal Üretim Düzeni.

Yukarıda ana çizgileri belirtilen toprak reformu tarımda şöyle bir üretim düzeni meydana getirecektir.

A. Özel mülk ve işletmeler

a. Dağıtma sınırı altında kalan mülk ve işletmeler: Bunlar yeteri kadar toprağına sahip, iktisadan az çok kuvvetli işletmelerdir. Küçük toprak birimleri üzerinde çalışan işletmeler kadar devlet yardımına muhtaç değildir. Bununla beraber, bu işletmelerin modern teknik ve araçlar kullanan, rasyonel usullerle üretimde bulunan işletmeler haline gelmeleri tarım reformunun amaçları arasındadır. Devlet bunlara da yardımcı olacaktır.

b. Küçük mülk ve işletmeler: Tarım reformunun temel amacı özel küçük mülkiyete dayanan işletmeleri kalkındırmak, bir taraftan bol emek gücünden tam faydalanarak bunların her birinin toplam üretimini artırmak, diğer taraftan ise bunları modern teknolojiye kavuşturarak emeğin verimliliğini yükseltmektir. Bu küçük işletmelerin her biri kendi başına modern araçlara sahip olabilecek kurdette ve bu araçları rantabl bir şekilde kullanabilecek büyüklükte olmadıkları için, bu işletmeleri Bölge Devlet Tarım İstasyonları etrafında gruplandırmak ve işletmelerle istasyonlar arasındaki münasebetleri teşkilâtli bir düzene bağlamak gerekecektir.

B. Tarım kooperatifleri.

Küçük işletme sahiplerinin kendi ortak meselelerini çözmek ve işlerini görmek amacıyla serbest kooperatifleşme hareketlerine girmeleri teşvik olunacaktır. Kooperatif kurma konusunda iki nokta üzerinde önemle durulacaktır: Birincisi kooperatiflerin üreticiler tarafından kendi arzularıyla kurulması, köylülerin kooperatif kurmaya veya mevcut olanlara girmeye hiç bir şekilde zorlanmamasıdır. İkincisi, kooperatiflerin demokratik esaslar üzerinde kurulup işleminin temini, bunların daha güçlü üreticilerin nüfuzu altına girmelerinin önlenmesi ve her halde küçük üreticiler çoğunluğunun yararına işlemelerinin sağlama bağlanmasıdır. Modern işletmecilik yapan büyük mülkler de köylüye dağıtılacaktır. Bunların donatım ve modern araçları, sahibinin

ihtiyacı ayrıldıktan sonra, Devlet Bölge Tarım İstasyonlarına bedeli karşılığı mal edilecektir. Belirli sınırın üstünde bölüşülen topraklar, özel mülk olarak işletilecektir. Bu yeni mülk sahipleri Devlet Bölge Tarım İstasyonlarından gerekli teknik yardımı göreceklendir.

C. Devlet Üretim Çiftlikleri.

Bunlar muhafaza edilerek rasyonel, rantabl örnek işletmeler haline getirilecektir. Bununla beraber bazı devlet üretim çiftliklerinin yüzölçümü işletmeciliğin en iyi şekilde yürütülmesini aksatacak, bürokrasiye yol açacak kadar büyük olduğu takdirde, bunlar için demokratik esaslar dahilinde, rantabl bir işletmecilik yönünden optimum bir büyüklük kabul edilerek geri kalan topraklar toprak reformuna tabi tutulacaktır.

Devlet sanayi işletmeleri gibi devlet üretim çiftlikleri de demokratik esaslar dahilinde, tarım işçilerin çiftlik işlerinin yürütülmesinde söz ve karar sahibi olmalarını sağlayacak şekilde yeniden düzenleneceklerdir, ve tarım işçileri sanayi işçilerinin sahip oldukları haklara sahip olacaktır.

D. Devlet Bölge Tarım İstasyonları

Coğrafi şartlara ve tarım üretimi çeşidine göre memleket bölgelere bölünerek, her bölgede bir tarım istasyonu kurulacaktır. Bu bölgelerin büyüklüğü, mevcut şartlar altında belli bir istasyonla, onun hizmet ettiği çevredeki üreticiler arasında karşılıklı münasebetlerin kolayca kurulup yürütülmesi kriterine göre tesbit edilir. Bütün tarım üreticileri bu istasyonlardan faydalanabileceklerdir. Bununla beraber, tarım istasyonlarının temel amacı ve görevi, küçük üreticileri kalkandırmak ve onları modern tarım teknolojisine kavuşturmadır. Bu istasyonların hepsini başlangıçta modern araç ve tesislerle donatmak ve hizmet ettikleri üreticileri makineleşmiş tarıma geçirebilmelerini sağlamak mümkün olmayabilir. Ama bundan dolayı istasyonların peyderpey kurulmasına gidilmeyecek, pilot bölge gibi usuller uygulanmayacak, bütün memleket genişliğinde tarım işletmecileri tarım istasyonları etrafında gruplandırılacaktır. Gerekli modern araç ve tesisler sağlanıncaya kadar tarım istasyonları daha basit aletleri köylüye daha bol miktarda sağlamak veya köylüye bunları kendisinin yapmasını öğretmek, özellikle eldeki aletlerle mümkün olan azami üretime ulaşmak, araçlardan ziyade usullerde yenilikler öğretmek ve uygulamak vazifelerini göreceklendir.

Tarım üreticilerinin iyi tohumluk, sun'î gübre ve tarım ilâçları ihtiyacı da tarım istasyonlarıncaya karşılanır. İstasyonlar tarımsal mücadele ve erozyon meselelerinin teknik taraflarının çözümünü üzerlerine alırlar.

V. Tarım Reformu ile İlgili Alınacak Tedbirler.

A. Devlet Satın Alma Müesseseleri.

Devlet fakir köylünün tarım ürünlerini gerçek değeriyle sattırmak ve satış bedelini çeşitli araçlara kaptırmadan üreticinin eline geçirtmek ile görevlidir. Dış ticaret devletleştirileceği için, tarım ürünlerini satın alan devlet müesseselerinin sayısı ve çeşidi çoğaltılacaktır. Gerek mevcutları, gerekse yeniden kurulacak olanları mutlaka küçük köylüler yararına

işlerhale getirilecek ve her halde bu müesseselerin işleyişi köylünün doğru-
dan doğruya denetimine bağlanacaktır.

B. Kredi Müesseseleri.

Köylüleri murabahacılardan, her hangi bir ihtiyacı için özel şahıslara başvurmak zorunluğundan mutlaka kurtarmak amaçtır. Fakir köylüyü gerek üretim, gerekse satış safhasında sıkıntıdan kurtarmak için bütün kredi kolaylıkları sağlanacaktır. Esasen bankacılık devletleştirileceğine göre devlet, tarımın finansmanı meselesini önemle ele alacak ve devlet kredilerini şimdiye kadar olduğu gibi küçük bir azınlığı zengin etmek için değil, büyük çoğunluğu kalkındırmak için kullanacaktır.

C. Teknik Tedbirler.

Yukarda tarım istasyonları konusunda sözü geçen teknik tedbirlerden başka, sulama, tarımsal mücadele ve erozyon meseleleri ve gerekli teknik servislerin ve teşkilâtın sağlanması, mali yükü devlete ait olmak üzere küçük üreticiler yararına halledilecektir. Küçük üreticilerin modern tarımın gereklerini yapabilmeleri için bir taraftan tarımsal yayım servisleri kurulacak, diğer taraftan tarım okulları ve çeşitli sürelerde kurslar açılacaktır.

D. Kiracılık ve Ortakçılık.

Toprak ve tarım reformu yapıldıktan sonra da tarımda kiracılık ve ortakçılık tamamen ortadan kalkmış olmayacaktır. Zira bu çeşit işletmecilik sadece büyük mülklere özgü değildir, ve toprak reformundan sonra da orta ve hattâ küçük toprak sahiplerinin topraklarını kiraya veya ortakçıya vermeleri halleri her halde görülecektir. Kendi toprağından gayri başkasınınkini kiralayıp işlemek isteyenler de bulunacaktır. Bu sebeple:

a. Mal sahibi ile ortakçı veya kiracı arasındaki münasebetler kanna bağlanarak standart şekle sokulacak, mukaveleye bağlanacak, asgarî mukavele süresi azamî kira ve aynı hisse ve heriki tarafın hak ve yükümleri açıkça tesbit edilerek ortakçı ve kiracının hakları korunacaktır. Her türlü angarya, mal sahibine aynı yardım, veya onun işlerini görme gibi ortakçıya veya kiracıya yüklenen yükümler yasaklanacaktır.

b. Ortakçılık veya kiracılık adı altında daha büyük işletmelerin daha küçük işletmeleri ele geçirmelerinin ve böylece hukuken değilse bile fiilen yine büyük topraklara sahip toprak ağası sınıfının yeni bir kılıkta ortaya çıkmasını önlemek maksadı ile toprak mülkiyeti için konulan sınır işletme sınırı olarak ta kabul olunacaktır, daha büyük işletmelerin meydana gelmesi yasaklanacaktır.

IV. Ormancılık.

Ormancılık meselesinin iki ayrı cephesi vardır: Birincisi ormanların işletilmesi, korunması, ıslahı gibi teknik -ekonomik mesele; ikincisi de ormanların içinde ve kenarlarında yaşayan nüfusun kalkındırılması, ormanla münasebetinin düzenlenmesi gibi sosyal bir mesele.

a. Ormanlar erozyon ve iklim şartları gibi memleketin bütünü için hayati önemde meselelerle ilgili bulunduğundan ve ancak hepsine şamil rasyonel ve tutarlı bir siyasetin uygulanması ile bu meselelerin çözülmesi mümkün olduğundan, Türkiye İşçi Partisi ormanların mülkiyetinin devlette olmasını savunur.

b. Türkiyede ormanların nisbeti diğer memleketlere kıyasla düşüktür. Ormanca fakir olduğumuz ve topraklarımızın bir yandan gittikçe aşındığı, diğer yandan ise çoraklaşıp çöle döndüğü göz önünde bulundurularak memleketi ormanlaştırmak önemle ele alınacaktır.

c. Ormanlarımızda ilkel bir işletmecilik hakimdir. Ormanlarımızın memleket kalkınmasına yardımını sağlayabilmek için , modern usullerle devlet işletmeciliği yapılacaktır.

d. Ormanlarımızın tahripten kurtarılması etkili olmayan yasaklar ve cezalardan ziyade bu tahriplere yol açan sebepleri ortadan kaldırmak suretiyle sağlanacaktır.

B. Mevcut köylerimizin % 58 i ve genel köy nüfusumuzun % 52 si orman içinde ve kenarında yaşamaktadır. Buraların toprakları kayalık ve verimsiz olduğundan köylüler geçinebilmek için munzam olarak hayvancılık ve odun kaçakçılığı yapmak zorunda kalmaktadırlar. Bu da bir çok orman suçlarına yol açmaktadır. Bu davanın kökünden çözümü şu iki temel reforma dayanmaktadır:

a. Toprak ve Tarım reformu.

b. Memleketin sanayileşmesi.

Bu köylerin kalkınması, ormanların mevcut nüfus baskısından kurtulması, toprak ve tarım reformunun yapılmasına ve orman içi ve kenarındaki fazla nüfusun sanayie aktarılmasına bağlıdır.

VII. Hayvancılık

Memleketimizi hayvan mevcudu bakımından zengin ve otlak olarak da geniş alanlara maliktir. Ancak bu geniş imkânlarla rağmen hayvancılığımız işletme sistemi olarak, hâla ilk çağların çobanlık devrini aşamamış durumdadır. Hayvancılığa dayanan ilkel bir ağalık sistemi, hayvancılık alanında her türlü ilerlemeyi daha baştan önlemektedir. Bu büyük sürü sahipleri, gerek devlet ve gerek orta malı otlakları hiç bir bakım ve ıslah endişesi taşımadan devamlı şekilde tahrip etmektedirler. Bununla kalmıyarak yayla ve ormanlık yerlerdeki devlet otlaklarını fiilî tasarrufları altında bulundurmakta ve hatta bazı illerimizde köylünün verimli topraklar üzerinde tarla ziraatına geçisini zorla önlemektedirler.

Memleketimizin hayvan mevcudu bakımından zengin ve otlak olarak geniş alanlara sahip olması, hayvansal üretim alanında geniş imkânlarla malik olduğunu açıklamaktadır. Fakat bu imkânların gerçekleşmesi, yani hayvanlarımızın bugünkü düşük verimden kurtulmaları, memleketimizde hayvancılığa dayanan ilkel ağalık sisteminin aşılmasına bağlıdır. Bu da ancak, toprak ve tarım

reformlarıyla mümkündür. Çünkü bu şekilde ilkel hayvancılıktan, modern ve entansif bir hayvancılık sistemine geçmek kabil olacaktır.

Onun için T.İ.P. si hayvancılığımızın gelişmesi için, hayvancılık alanında mevcut ilkel işletme sisteminin aşılması yolunda gereken tedbirlerin alınmasını önemli bulur. Memleketin bazı bölgelerinde cebir altında otlak olarak kullanılan verimli topraklar, topraksız veya yeteri toprağı olmayan köylüye dağıtılacaktır. Bu topraklar üzerinde tarla ziraatı ve entansif hayvancılık teşvik edilecektir. Büyük hayvan sahiplerine bırakılacak hayvan miktarı Köy Kurullarınca tespit edilecek ve üstü değeriyle satın alınacaktır.

Hayvancılığımızın ilkel bir düzen içinde bulunması, bu alanda devlete büyük yükümler düşmektedir. Hayvancılığa dayanan ilkel ağalığın aşımı, memlekette hayvancılık alanında aranan hızlı kalkınmanın ekonomik ve sosyal şartlarını meydana getirecektir. Devlet, hazineye ait ve orta malı otlakların gerek verim ve gerek kalite bakımından ıslahını üzerine alacaktır. Islah edilmiş otlaklar üzerinde devlet, Hayvan Üretim Çiftlikleri kuracak ve Hayvan Üretim Kooperatiflerinin kurulmasını teşvik edecektir. Ayrıca devlet, seleksiyon, melezleme, sun'i tohumlama tedbirleriyle hayvanlarımızın avsafını ve verimini yükseltecektir. Hayvan hastalıkları bugün köylümüz nezdinde gerçek bir âfet haline gelmiştir. Devlet hayvan hastalıklarıyla savaşı üzerine alacak ve bu alanda teknik personelin yetiştirilmesine ve köylünün eğitilmesine gereken önemi verecektir. Irkın ıslâhı için damızlık hayvan üretilecek ve araştırma merkezleri kurulacaktır. Devlet Üretim Çiftlikleri ve Devlet haraharı bu alanda örnek işletmeleri haline getirilecektir. Hayvan ürünlerinin değeriyle satışı için alım müesseseleri, muhafaza, taşıma ve işleme tesisleri kurulacaktır. Küçük üreticiler de devletin bütün koruyucu tedbirlerinden yararlanacaklardır.